

Wspomnienie o Andrzeju Piątkowskim

W piątkowy poranek dotarła do nas smutna wiadomość o śmierci Naszego Kolegi dr. Andrzeja Piątkowskiego, która bardzo poruszyła całą społeczność Instytutu Metalurgii i Inżynierii Materiałowej PAN.

Dr Andrzej Piątkowski urodził się 19 stycznia 1939 r w Krakowie, z którym związał całe swoje późniejsze życie. Pracę magisterską obronił w 1965 r na Wydziale Matematyczno-Fizyczno-Chemicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, a stopień doktora uzyskał w 1978 r w Instytucie Podstaw Metalurgii PAN w Krakowie. Jego praca doktorska, prowadzona pod

kierunkiem Prof. Zdzisława Jasieńskiego, a dotycząca opisu mechanizmów deformacji plastycznej monokryształów metali o sieci regularnej, jeszcze przez wiele lat stanowiła nieocenione kompendium wiedzy dla osób zainteresowanych problematyką odkształcenia plastycznego tworzyw metalicznych oraz ich modelowego opisu.

W okresie późniejszym Jego zainteresowania naukowe zostały poszerzone o analizy przemian tekstury w blachach przeznaczonych do głębokiego tłoczenia, a zwłaszcza o opis mechanizmu formowania się silnej składowej sześcienniej w procesie rekrytalizacji. Badania te w dużej części realizowano w ramach współpracy z grupą Prof. R. Penelle z Laboratoire de Physico-Chimie de l'Etat Solide, Universite Paris-Sud, Orsay, Francja. W pracach tych dr Andrzej Piątkowski, wspólnie z partnerami francuskimi, wykorzystał po raz pierwszy w świecie metodę pomiaru pojedynczych orientacji do analizy tekstury wnętrza pasm ścinania, a publikacje z tego okresu otworzyły w literaturze światowej drogę do poprawnego opisu mechanizmu przemian dokonujących się w procesie deformacji i rekrytalizacji metali. Ta silna współpraca z ośrodkami naukowymi we Francji zaowocowała organizacją Kolokwium Polsko-Francuskiego w Mogilanach w 1992 r, z nieocenionym wkładem dr Andrzeja Piątkowskiego w jego przygotowanie.

Ostatni okres działalności naukowej dr Andrzeja Piątkowskiego to badania własności wytrzymałościowych kompozytów metalicznych z wykorzystaniem metod emisji akustycznej, jako narzędzia, które może być pomocne przy identyfikacji i wyjaśnianiu złożonych mechanizmów odkształcenia plastycznego. Zaawansowane prace badawcze w tym zakresie prowadzone były przez wiele lat we współpracy z Prof. Andrzejem Pawełkiem z IMIM PAN w Krakowie, Prof. Stanisławem Kudelą z Institute of Materials and Machine Mechanics Slovak Academy of Sciences w Bratysławie (Słowacja) oraz Prof. Zbigniewem i Przemysławem Ranachowskimi z Instytutu Podstawowych Problemów Techniki w Warszawie.

Był autorem/współautorem kilkudziesięciu publikacji naukowych, w większości w renomowanych czasopismach zagranicznych, wystąpień konferencyjnych, a także kierownikiem lub głównym wykonawcą kilkunastu projektów badawczych. Za swoje osiągnięcia naukowe dotyczące morfologicznych uwarunkowań formowania się niejednorodności odkształcenia w metalach, przemian strukturalnych i teksturowych w procesie odkształcenia i rekrytalizacji, a także aplikacji metod mikroskopii elektronowej oraz emisji akustycznej do analizy tych zjawisk, był uhonorowany nagrodami państwowymi, w kraju i zagranicą. Został odznaczony między innymi: Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i Złotym Medalem Za Wieloletnią Służbę.

W roku 1997 dr Andrzej Piątkowski był współtwórcą Zespołu Laboratoriów Badawczych w IMIM PAN w Krakowie, akredytowanego przez Polskie Centrum Badań i Akredytacji, a od 1999 r także jego wieloletnim Kierownikiem, w tym również i w okresie po osiągnięciu wieku emerytalnego. Andrzej zarażał nas swoim optymizmem i chęcią pomagania, służąc swoją wiedzą i doświadczeniem przez prawie trzy dekady. Determinacja i ogrom pracy Andrzeja włożony w zorganizowanie, a następnie prowadzenie Zespołu Laboratoriów Badawczych przyczyniły się do intensywnego rozwoju Instytutu w zakresie współpracy z sektorem przemysłowym. Dziękujemy Andrzejowi za te piękne lata, poświęcenie i oddanie, lojalność oraz trud włożony w pracę w naszych Laboratoriach.

Andrzej był człowiekiem zawsze uczynnym, gotowym by pomagać innym, w szczególności młodszym Koleżankom i Kolegom, którzy dopiero zaczynali swoją karierę naukową. Nigdy nikomu nie odmówił pomocy. Dla wielu z nas był nie tylko starszym Kolegą z Pracowni Odkształcenia Plastycznego; dla pracowników i doktorantów Instytutu był doświadczonym eksperymentatorem i nieocenionym nauczycielem w prowadzeniu prac badawczych z zakresu metalografii, badań wytrzymałości materiałów czy dyfrakcji rentgenowskiej. Był także i kimś więcej – kształtował wiele naszych poglądów nie tylko w

zakresie inżynierii materiałowej, ale i wywierał duży wpływ na wybory światopoglądowe w trudnych czasach lat 80-tych, czy burzliwego początku lat 90-tych.

Dr Andrzej Piątkowski przez wiele lat był także bardzo zaangażowanym działaczem w dziedzinie pszczelarstwa, pasji której poświęcił ponad 40 lat swojego życia, doskonale łącząc teorię z praktyką. W dziedzinie hodowli pszczół posiadał wszechstronną wiedzę i umiejętności praktyczne. Był także rzeczoznawcą chorób pszczelich. Od roku 1995 pełnił funkcję Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej największego i najbardziej aktywnego Koła Pszczelarzy Kraków-Śródmieście i Krowodrza. Drugą, niezawodową pasją Andrzeja były podróże – pasją, którą starał się rozwijać z podobną systematyką i dociekliwością, jak prowadzone przez Niego badania naukowe.

Taki pozostanie na zawsze w naszej pamięci.

*Przyjaciele, Koleżanki i Koledzy z Instytutu Metalurgii i Inżynierii Materiałowej Polskiej
Akademii Nauk w Krakowie*

"Umarłych wieczność dotąd trwa, dokąd pamięcią im się płaci"

Wisława Szymborska